

Dialogforum: **Ingen ung utanför!**

Program

09.00 – 09.10 | Välkommen & introduktion

09.10 – 09.40 | MUCF

Unga som varken arbetar eller studerar – aktuell kunskap

Fokus 2025 – Olika plats – olika liv

Pojkar och unga män i utanförskap – ett samhällsansvar

Statsbidrag för att underlätta etablering

Unga som varken arbetar eller studerar – kunskapsstöd på gång

09.40 – 10.10 | Lumena Conecto

Hur kan forskning & praktik utveckla det uppsökande arbetet?

10.10 – 10.40 | Umeå kommun

Hur kan samlade insatser hjälpa unga vidare?

10.40 – 10.50 | Paus

10.50 – 11.20 | Möckelnföreningarna & Karlskoga kommun

Vad krävs för hållbar samverkan mellan civilsamhälle & kommun?

11.20 – 11.50 | SKRUVAS

Hur kan samarbete över verksamhetsgränserna stärka stödet till unga?

11.50 – 12.00 | Sammanfattning & blick framåt

Vad vill du få ut av förmiddagen?

Menti.com
Kod: 4227 9541

Vad vill du få ut av förmiddagen?- Sammanfattning av inkomna svar:

- ✓ Det absolut vanligaste önskemålet är att få **inspiration** – både för det egna arbetet, för nya idéer och för att känna motivation i mötet med målgruppen.
- ✓ Många vill få **ny och ökad kunskap** om målgruppen, om unga som står utanför, om metoder, arbetssätt och forskning.
- ✓ Deltagarna efterfrågar **nya tankesätt, nya infallsvinklar, kreativa idéer och att tänka "utanför boxen"**.
- ✓ Efterfrågan på **konkreta och praktiska verktyg, handfasta tips och metoder** för det dagliga arbetet återkommer ofta.
- ✓ Många vill höra **goda exempel** om vad som fungerar på andra orter, konkreta case, forskning och framgångsrika arbetssätt.
- ✓ Önskemål om fördjupad insikt i ungas situation, **ökad förståelse för målgruppen och dess utmaningar**, vad som påverkar unga och hur olika grupper inom UVAS/KAA ser ut.
- ✓ Exempel **på verktyg och stöd i arbetet** för att upptäcka unga som behöver stöd, för samverkan och för att arbeta med särskilda grupper.
- ✓ Deltagarna vill bli uppdaterade kring **statistik, aktuell lägesbild, forskningsläget och utvecklingen nationellt och lokalt**.
- ✓ Flera vill **bli inspirerade och fylla på kunskap** om hur man kan samarbeta över verksamhetsgränser och med olika aktörer.
- ✓ Flera uttrycker att de vill bli **"boostade", få energi, hopp och driv** för att fortsätta stödja unga.

Unga som varken arbetar eller studerar – aktuell kunskap

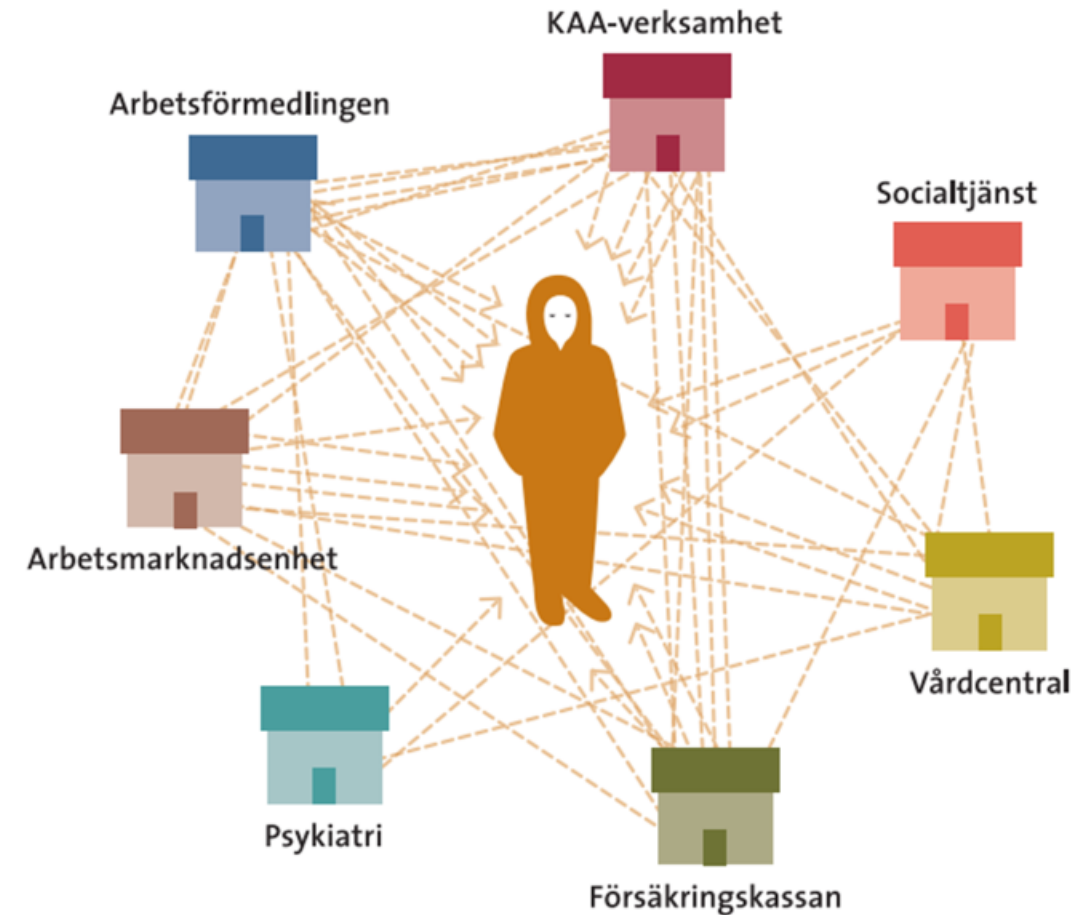
Zekija Mujcic, MUCF

Regeringsuppdrag unga som varken arbetar eller studerar

Särskilt fokus på ungas psykiska ohälsa

- Samordna och utveckla den **nationella myndighetssamverkan** i frågor om unga som varken arbetar eller studerar,
- Stödja **lokala aktörer** som arbetar med unga som varken arbetar eller studerar eller som löper **risk** att hamna i en sådan situation
- Statsbidrag
- Ta fram, samla och tillgängliggöra information och kunskap om unga som varken arbetar eller studerar
- Främja dialog, erfarenhetsutbyte och samverkan - en pådrivande kraft

Figur 8.1 En ung persons kontakter med olika stödsystem

Källa: Samordnaren.

Bild från SoU 2018:11 Vårt gemensamma ansvar – för unga som varken arbetar eller studerar.

**Välkommen att kontakta oss för att få veta mer eller
boka workshop!**

uvas@mucf.se

Här kan du läsa mer om våra workshoppar!

<https://www.mucf.se/utbildningar-och-konferenser/workshop-om-unga-som-varken-arbetar-eller-studerar>

mucf

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Fokus 25 – Olika plats – olika liv

Vanessa Sevedag, MUCF

Olika plats – olika liv

Unga och socioekonomisk ojämlikhet

FOKUS 25

mucf

Om Fokus

Årlig tematisk rapport för att följa upp
ungas levnadsvillkor

Underlag

- Registerdata
- Enkätstudier
- Intervjuer med unga

Indelning av bostadsområden

1. Stora socioekonomiska utmaningar
2. Socioekonomiska utmaningar
3. Socioekonomiskt blandade
4. Goda socioekonomiska förutsättningar
5. Mycket goda socioekonomiska förutsättningar

Boende och
flytt

Hälsa och
relationer

Fritid

Trygghet

Demokratisk
delaktighet

Utbildning

Etablering

Unga som
varken arbetar
eller studerar

Ekonomisk
situation

Unga som varken arbetar eller studerar

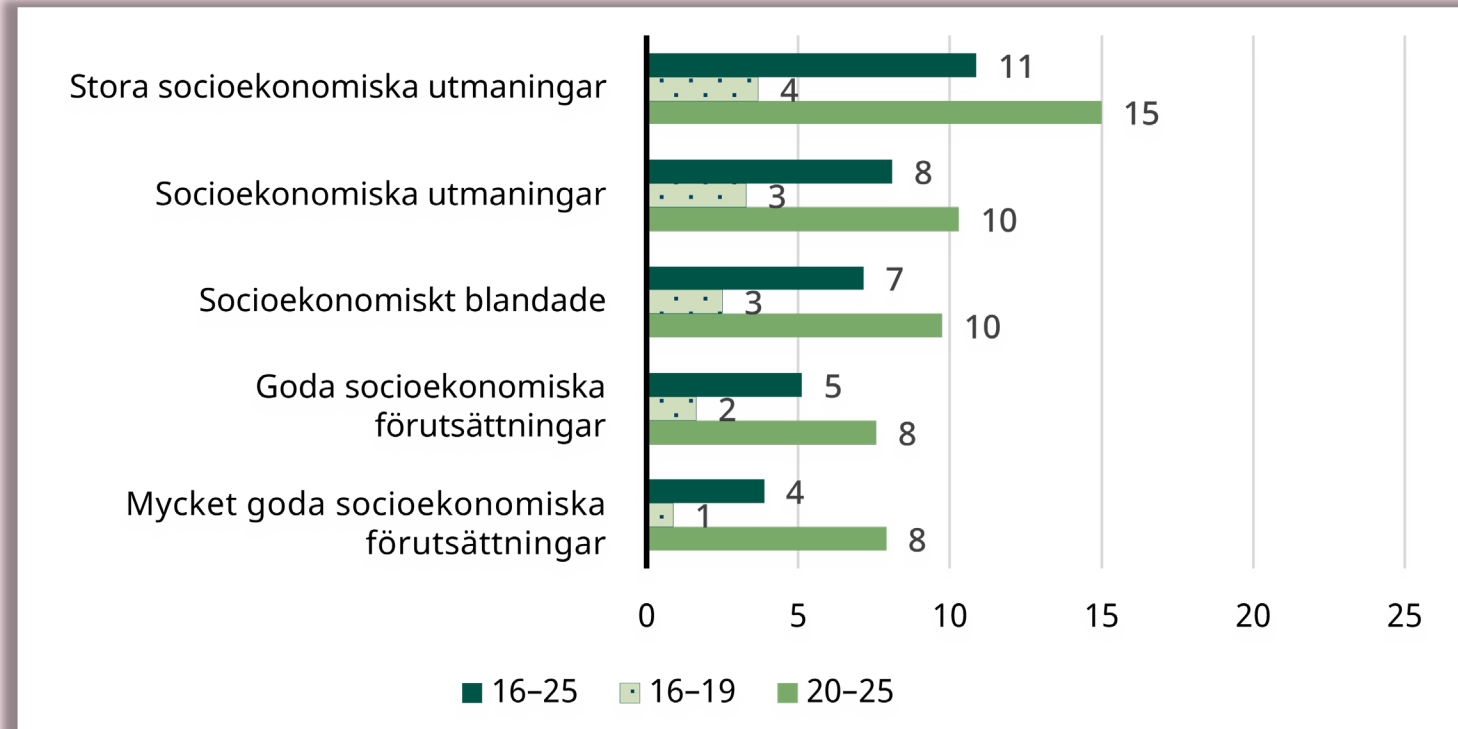
MUCF har till uppgift att samla och sprida kunskap om unga som varken arbetar eller studerar (uvas)

MUCF tar fram och publicerar statistik om uvas. Till uvas räknas personer i åldern 16-29 år som under ett helt kalenderår inte har haft

- inkomster över ungefär 58 800 kronor
- studiemedel, varit registrerad på utbildning eller deltagit i SFI

I rapporten används måttet för unga i åldrarna 16–25 år. 72 000 unga var utanför arbete och studier ett helt kalenderår

Andel unga som varken arbetar eller studerar, efter ålder

Vanligare att varken arbeta eller studera i åldrarna 20-25 år i alla områdestyper

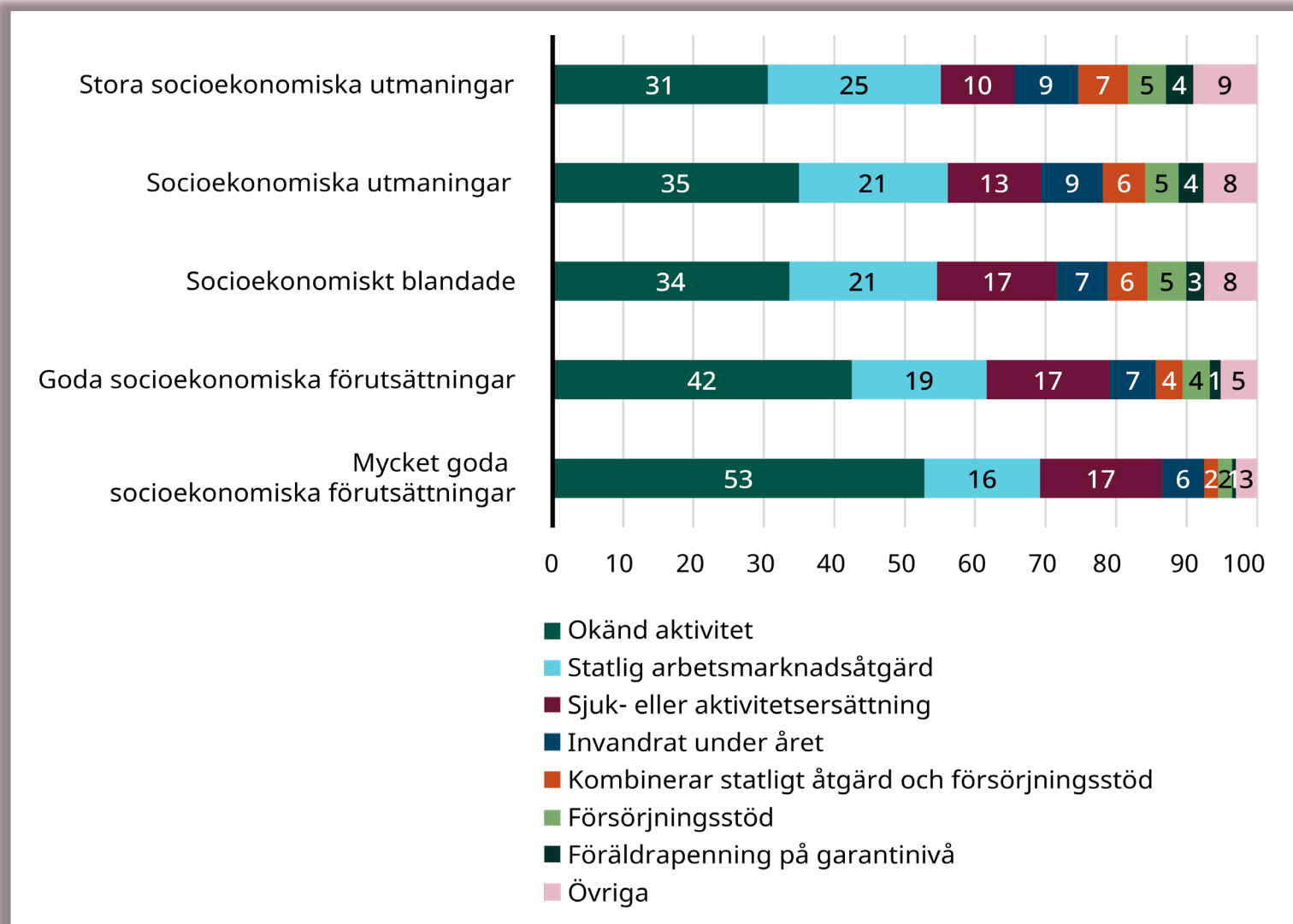
Oavsett ålder vanligare att varken arbeta eller studera i områden med stora utmaningar

Källa: MUCF:s bearbetningar av data från SCB. Avser år 2021

Försörjning bland unga som varken arbetar eller studerar

Vanligare att unga utan arbete eller studier i områden med stora utmaningar är i statlig arbetsmarknadsåtgärd

Vanligare att unga i områden med goda eller mycket goda förutsättningar är i okänd aktivitet

En tredjedel av unga som varken arbetar eller studerar gör det tre år i följd

Mer vanligt i områden med stora utmaningar

Med vanligt bland unga med utländsk bakgrund

5 %

i områden med stora utmaningar varken arbetar eller studerar

2,5%

i områden med goda förutsättningar varken arbetar eller studerar

Pojkar och unga män i utanförskap – ett samhällsansvar

Rebecka Herdevall, MUCF

Regeringsuppdrag

- MUCF nationell resurs för samordning och stöd i frågor om unga som varken arbetar eller studerar.
- **Analys av pojkar och unga män som varken arbetar eller studerar.**
 - Syfte: att identifiera särskilda brister i samhällets stöd och särskilda stödinsatser som gruppen skulle vara behjälpt av.
 - Rapporten lämnades till regeringen 28 november 2025.

Rapporten bygger på

- Kommunperspektivet:
 - Korta enkäter till samtliga kommuner.
 - Intervjuer med 12 kommuner.
 - Möte med SKR:s KAA-nätverk.
- Det nationella perspektivet:
 - Dialogmöte med nationella aktörer i Stockholm.
- Ungdomsperspektivet:
 - Intervjuer med fem killar i målgruppen.

Om killar som varken arbetar eller studerar

- Några faktorer som påverkar behovet av stöd:
 - Utländsk bakgrund och utrikes födda
 - Skola och utbildning
 - Funktionsnedsättningar
 - Hbtqi
 - Kriminalitet och våldsutsatthet
 - Psykisk ohälsa

Några risker med att inte stötta killarna i målgruppen

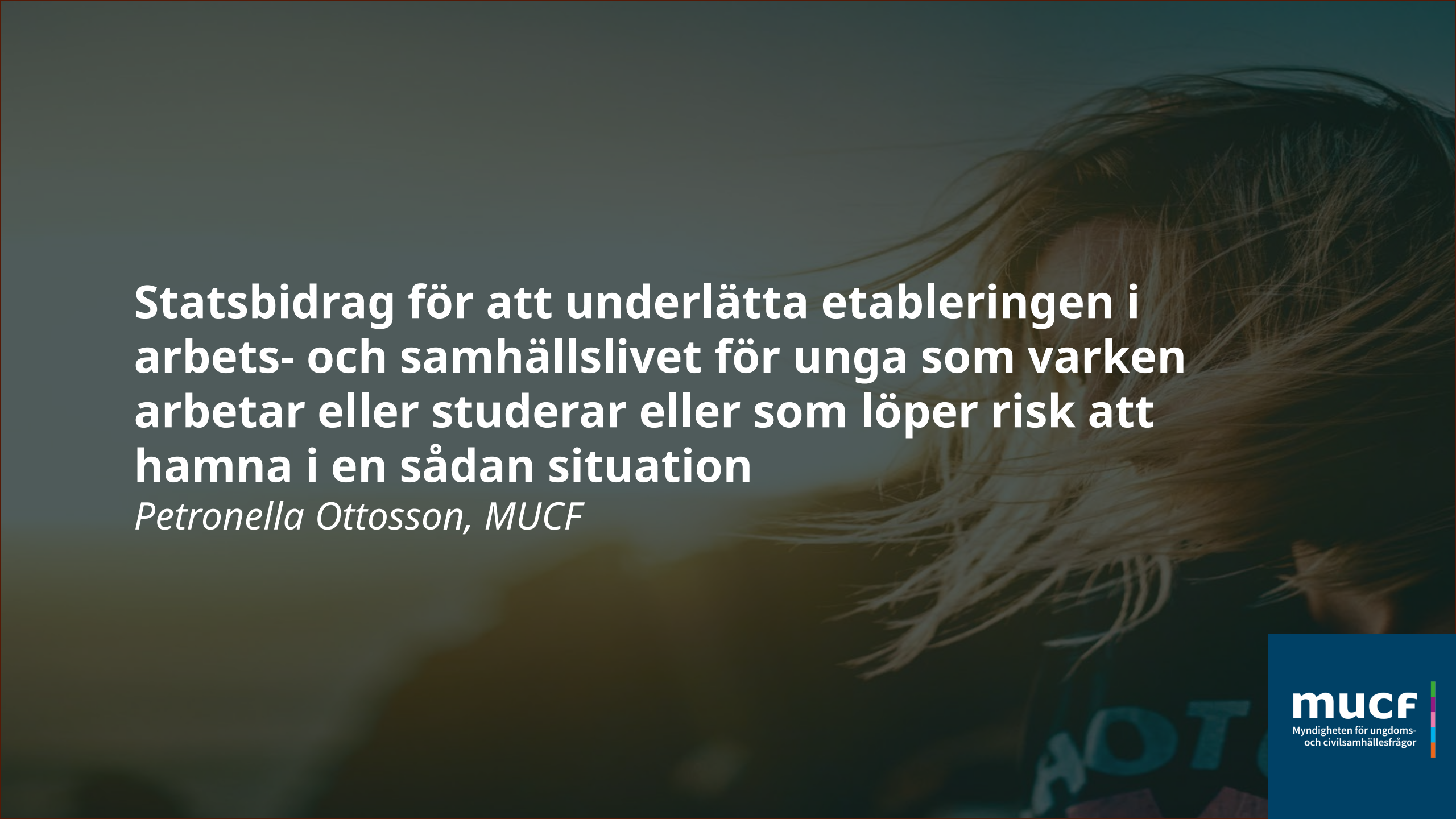
- För individen:
 - ökad psykisk ohälsa
 - ensamhet, isolering, utanförskap
 - ökat användande av våld, brottslighet
 - samhällsförakt och fler "incels"
 - hög risk att "fastna" hemma
- För samhället:
 - minskade skatteintäkter
 - ökat bidragsberoende
 - svårare att lösa kompetensförsörjningen.

Några av rapportens slutsatser

- Många aktörer menar att insatser ska anpassas utifrån individuella behov, inte kön.
- Vissa skillnader mellan killar och tjejers behov har identifierats:
 - Killar påverkas av maskulinitetsnormer och har svårare att prata om sitt mående.
 - Killar presterar sämre i skolan och vågar inte fråga efter hjälp
 - Killar är överrepresenterade i brottsstatistiken
 - Killar vill snabbt ut i jobb medan tjejerna vill studera

Statsbidrag för att underlätta etableringen i arbets- och samhällslivet för unga som varken arbetar eller studerar eller som löper risk att hamna i en sådan situation

Petronella Ottosson, MUCF

Uppdrag genom ändrat regleringsbrev

- **Fördela statsbidrag för att underlätta etableringen i arbets-och samhällslivet för unga som varken arbetar eller studerar eller som löper risk att hamna i en sådan situation.**
- 20 miljoner kronor + 10 miljoner (nya medel 25 september)
- Riktat till kommuner och regioner
- För insatser där de samverkar med olika samhällsaktörer, t.ex. myndigheter, näringsliv och organisationer inom det civila samhället
- Särskilt fokus på unga med psykisk ohälsa

Förutsättningar för bidraget

- Ansökningsfönster 16 maj – 16 juni
- Medel förbrukas under 2025, (retroaktiva) kostnader från och med 1 januari
- De som beviljas bidrag ska redovisa till MUCF senast 30 januari 2026

Eftersom →

- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska senast den 30 november 2025 lämna en muntlig delredovisning av uppdrag, och senast den 31 mars 2026 respektive den 31 mars 2027 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).
- Finns märkbart intresse från kommuner och regioner som vill söka om nytt tillfälle ges och vi har fått indikationer på att bidraget sannolikt kommer tillbaka nästa år.

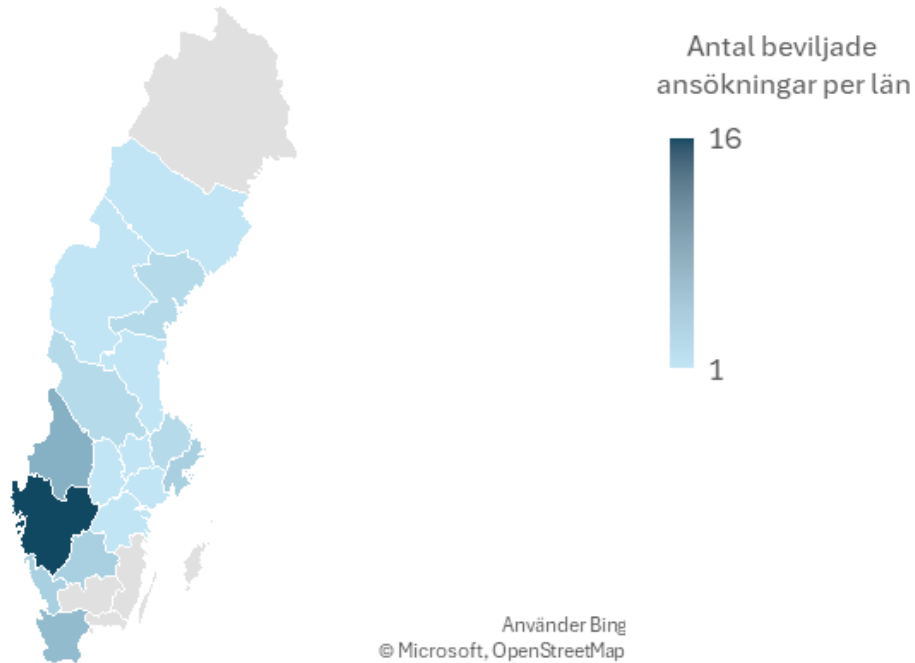
Ansökningsförfarandet

I ansökan efterfrågade vi beskrivning av:

- Den ordinarie verksamheten
- Identifierat behov
- Målgruppsprofil och hur man planerar att särskilt arbeta med psykisk ohälsa
- Strategiskt arbete på plats?
- Verksamhet - Vilka insatser vill man genomföra?
- Vilka aktörer ska man samverka med?
- Budget

Ansökningar - resultat

Beviljade ansökningar per län

- 59 inkomna ansökningar (varav 56 kommuner)
- 30 miljoner att fördela
- Totalt beviljades 48 kommuner och en region bidrag
- Totalt beviljat belopp 23 908 340

Insatser man sökt & beviljats medel för

Typ av insats	Antal	Varav enda insats
Förberedande insatser för att närma sig studier eller arbete	38	4
Uppsökande verksamhet för att nå alla unga	30	-
Arbete för att främja lyckade övergångar	30	2
Stöd för unga över 20 år	26	-
Samverkansplattformar för samordnat stöd	20	1
Annan insats	16	4
Anpassad utbildning för unga med särskilda behov	11	-

Exempel på insatser inom kategorin *Annan insats* som man sökt medel för:

Individuellt anpassade anställningar inom kommunal och privat sektor.

Kompetensutveckling för kommunal personal inom psykisk ohälsa eller NPF-diagnoser.

Aktiviteter som stärker tillit och självförtroende hos målgruppen eller i allmänhet främjar en god hälsa.

Mer information och kontakt

- Alla kommuner och regioner som beviljats medel finns på mucf.se - <https://www.mucf.se/vi-har-fatt-bidrag>

Johanna Sellberg – Verksamhetsutvecklare

johanna.sellberg@mucf.se

Petronella Ottosson – Uppdragsansvarig UVAS

petronella.ottosson@mucf.se

bidrag@mucf.se

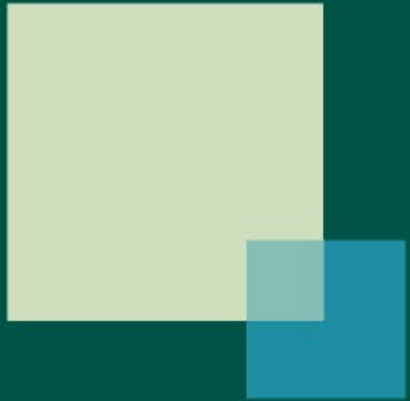

mucf

Unga som varken arbetar eller studerar – kunskapsstöd på gång

Zekija Mujcic, MUCF

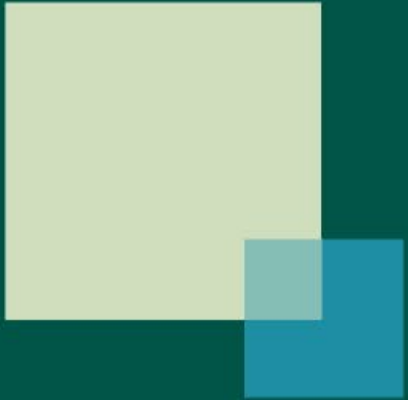
Att **stärka stödet** till lokala aktörer i arbetet med unga som varken arbetar eller studerar **som en del** av genomförandet av den nationella **strategin för psykisk hälsa och suicidprevention**

mucf

Kunskapsstöd på gång....

Samordna och sprida kunskap om psykisk hälsa hos unga som varken arbetar eller studerar, för att stärka anpassade insatser inom utbildning och arbetsliv

Vad i MUCF:s genomgång kände du mest igen ifrån din vardag?

Menti.com
Kod: 1636 4394

Vad i MUCF:s genomgång kände du mest igen ifrån din vardag?- Sammanfattning av inkomna svar:

- **Psykisk ohälsa är ett genomgående och stort problem**

Unga mår sämre, och psykisk ohälsa påverkar deras motivation, möjligheter och väg framåt. Detta stämmer helt överens med deltagarnas vardag.

- **Unga män i utsatta områden är särskilt sårbara**

Deltagarna känner igen att unga män ofta:

- har svårt att etablera sig
- är svåra att nå
- sitter hemma eller tappar tilliten till samhället
- prioriterar arbete framför studier

- **Socioekonomiska faktorer påverkar ungas möjligheter starkt**

Uppväxtområde, hemmiljö och social bakgrund formar ungas livsvillkor – och skillnaderna syns tydligt i praktiken.

- **Det är svårt att nå många unga – särskilt killar**

Många unga kommer inte på möten, svarar inte, eller håller sig hemma. Detta gör insatser svåra att genomföra och är en av de största praktiska utmaningarna.

- **Risk för långvarigt utanförskap om stöd inte når fram**

Deltagarna bekräftar bilden att unga i UVAS/eller riskerar att fastna i utanförskap under lång tid, särskilt när stödsystemen brister eller är svåra att komma in i.

- **MUCF:s genomgång av rapporter speglar verkligheten väl**

Många upplever att statistiken, mönstren och beskrivningarna som MUCF lyfter i sina rapporter stämmer mycket väl med verkligheten och praktikernas egna erfarenheter av målgruppen.

Hur kan forskning & praktik utveckla det uppsökande arbetet?

*Joakim Tranquist & Jonas Andersson,
Lumena Conecto*

Att nå de mest sårbara

– följeforskning med fokus på uppsökande arbete i Lumena

Stockholms
universitet

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Dialogforum:
Ingen ung utanför

Joakim Tranquist

5 december 2025

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Uppdrag: uppsök

- Socialtjänstlagen, 3 kap:
- 1 § Till socialnämndens uppgifter hör att:
 - (...) genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden.
- 4 § Socialnämnden skall i den uppsökande verksamheten upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp. När det är lämpligt skall nämnden härvid samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar

Studie kring uppsök i Lumena

- Forskningsprojektet är en del av Lumena – ett ESF-finansierat projekt som syftar till att tillgängliggöra stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden och som därmed lever i en ekonomiskt utsatt situation.
- Syftet med forskningsprojektet har varit att utforska personals beskrivningar av hur uppsökande verksamhet kan bedrivas riktat till personer som står långt ifrån arbete eller studier och som inte nås av befintliga välfärdsinsatser.

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Varför behövs uppsökande verksamhet?

- "En fråga som har betydelse för alla former av insatser är deras **tillgänglighet**. Kännedomen om insatser kan vara begränsad hos både unga och personal inom olika verksamheter.

En del unga har inte resurser eller förmåga att på egen hand ta del av de insatser som finns tillgängliga och då krävs ett mer aktivt uppsökande och motiverande arbete"

– SOU 2017:9.

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Vad är egentligen uppsökande verksamhet?

- En gren inom socialt arbete med lång historia.
- Uppfattas traditionellt som ostrukturerat och otydligt.
- *Uppsökande arbete är primärt en attityd och först efter det en metod (EMCDDA 1999).*
- *En av de viktigaste lärdomarna från uppsökande arbete är att det kräver mer än en metod, måste vara "en slags artist" (Rowe m fl 2002).*

Vad är egentligen uppsökande verksamhet?

- En kontaktskapande och resursförmedlande social verksamhet som riktas till grupper,

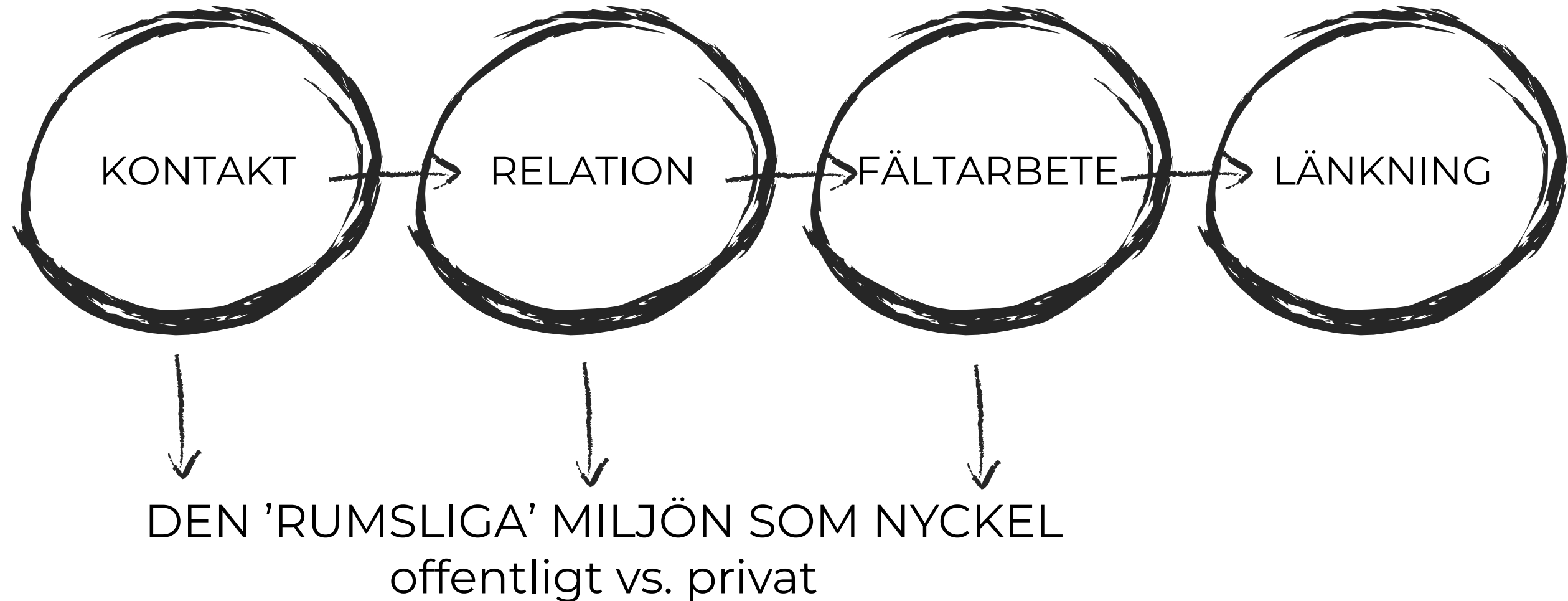
vilka ofta är svåra att nå med andra medel och som behöver ges stöd på ett lättillgängligt sätt i miljöer och sammanhang,

vilka uppsökaren själv inte organiserar eller kontrollerar.

– Björn Andersson 2015

Grundprinciper för uppsök

Ur ansökan för Lumena

Med projektet vill vi, genom uppsökande aktiviteter, nå ut till de målgrupper som tidigare inte fått stöd – eller har fått det i mindre omfattning. Detta kommer innebära att vi lägger fokus på att vara på nya fysiska och digitala platser för att nå till dessa personer.

- s 49 i ansökan för Lumena.

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Erfarenheter från Lumena

- Det finns en bred samsyn kring att ett uppsökande arbete behövs för att nå de mest sårbara.
- Beskrivningar av målgruppen varierar, ofta beroende på personalens egna arbete och uppdrag.
- Fokus på unga och personer som bor i socialt utsatta områden, grupper där kunskapen om tillgängliga vård- och stödinsatser är låg samt med begränsade eller obefintliga nätverk.
- Sammantaget beskrivs behovet som stort, men det är en utmaning att ingen tydlig målgrupp framhålls för uppsöket i Lumena.

Erfarenheter från Lumena

- Merparten av de aktiviteter som beskrivs utgår från informationsspridning om Lumena till andra organisationer som anvisar deltagare (*indirekt uppsök*).
- Det finns en tydlig vilja att arbeta uppsökande i större utsträckning eller på andra sätt, men många anser sig inte ha den möjligheten. Inte minst pga köer till projekten.
- En konsekvens som beskrivs av medarbetare är att det ofta är individer med resurser (socialt kapital) eller som redan är aktuella i någon verksamhet som nås av Lumenaprojektets stöd.

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Erfarenheter från Lumena

- Beskrivningarna illustrerar en avsaknad av en strukturerad mottagare att lämna över till efter Lumena.
- Ett av de största hindren som framgår är länkningen, dvs att övergången till mottagande verksamhet, inte upplevs fungera.
- Konsekvensen är att medarbetarna blir fulltecknade och istället för att arbeta uppsökande blir de företrädare för befintliga deltagare i mötet med andra verksamheter.
- Sammantaget beskrivs att idén om uppsök i Lumena saknar en konkret strategi för *hur* detta ska genomföras i praktiken.

Samordningsförbundets roll i uppsökande arbete

Att nå dem som står längst ifrån stöd

Arbetssättet handlar om att nå ut till unga och skapa förtroende och därefter lämna över till en annan myndighet. Det är ett tvärprofessionellt arbete som sker i samverkan.

De 5 nyckelfaktorerna

1

Organisation & metodstöd

- Ledarskap och uppföljning
- Mandat och resurser
- Samordning med mottagarverksamheten

2

Tydlig målgrupp

Vilka ska nås och varför?

3

Tydligt motiv

- Vad ska uppsökandet leda till?
- Vem tar vid efteråt?

4

Målgruppsanpassning

- Närvaro i rätt miljö
- En förtroendeperson som vägleder

5

Enlighetligt erbjudande

Inför fortsatt arbete

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Uppsök bör ses som **ett strategiskt arbetssätt** snarare än en enskild metod, där målet är att nå individer i behov och underlätta deras inträde i relevanta verksamheter.

1. En organisation med samordning, metodstöd och resurser.
2. Tydlig målgrupp.
3. Tydligt motiv för arbetet – mål och mottagare.
4. Målgruppsanpassning.
5. Ett enhetligt men flexibelt erbjudande.

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Slutord från medarbetare i Lumena:

"Man skulle kunna ägna jättemycket tid åt uppsök, men då finns det ändå inte någon som kan ta emot och då har vi ingen betydelse.

Så jag tycker att det där är ganska komplext och jag kan inte låta bli att tänka på det. Hur tillgängligt är det stöd som finns och jag tycker det hänger ihop.

Alltså, ifall man håller på och söker upp en massa och sen är stödet som man ger inte tillgängligt eller exkluderande. Då blir det ju bara ett spel för galleriet att jobba uppsök och det är det ingen utav medarbetarna som vill syssla med.

Så jag tycker det är liksom lite moment 22 det där."

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Stockholms
universitet

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Joakim Tranquist
joakim@utvardering.se

Ulla-Karin Schön
ullakarin.schon@socarb.su.se

Uppsökande arbete inom Lumena Conecto

Lumena Conecto

Tankarna bakom det uppsökande arbetet i Lumena Conecto

- Att göra ett riktat arbete för att "nå de vi inte når"
- Syfta till att förhindra och förkorta tid i utanförskap, arbetslöshet och/eller sjukfrånvaro, samt att korta och förenkla övergången mellan skola och arbetsliv eller fortsatta studier för projektets unga målgrupper.

"Genom detta projekt hoppas och tror vi att vi kan nå ut bredare och lära oss ännu mer om både hur vi kan arbeta förebyggande och uppsökande för att förhindra utanförskap, men också om hur vi kan utforma stöd och insatser som känns inkluderande för fler."

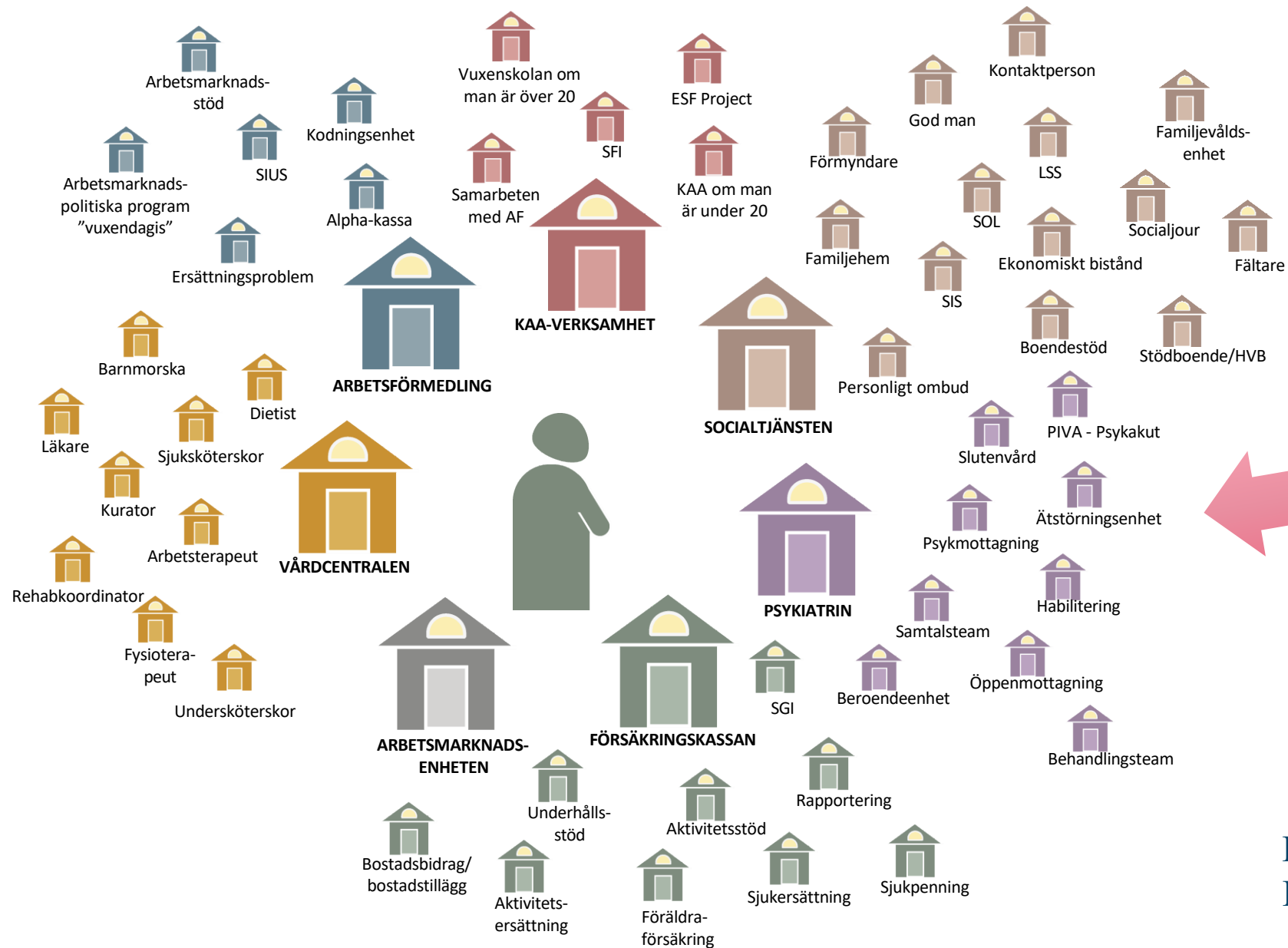
Exempel på hur vi har arbetat

Direkt uppsök

- Medborgardagar och öppna träffplatser
- Riktade informationsinsatser
- Digitalt uppsök

Indirekt uppsök

- Systematiskt arbete för att kartlägga och kontakta andra aktörer
- Nå ut till underrepresenterade geografiska områden via Segregationsbarometern
- Att arbeta med uppsökande verksamhet integrerat inom psykiatrin

Källa: Bild framtagen av
Region Sörmland

Vad har fungerat för oss?

- Att avsätta tid och ha utsedda roller
- Breda kontakter och nätverk
- Lokalkännedom
- Vikten av samverkan

"Man behöver kartlägga området man ska jobba i."

"Vi har samverkat med skitmycket folk"

Utmaningar med uppsök i samordningsförbunds-världen

Hur jobba uppsök när trycket på verksamheterna är stort?

"Syftet har varit uppsök men vi har också behövt fylla tomrummen"

Projektidé - IPS Unga/Samordnat stöd mot arbete/studier

Målformulering Novum individnivå:

- Tillgängliggöra rätt stödinsatser för ungdomar/unga vuxna i Stockholm stad och verka för en stegförflyttning mot arbete/studier/sysselsättning
- Möjliggöra parallella insatser

Identifierade hinder:

- Deltagare/patienter i behov av ett förstärkt samordnat och parallellt stöd "passar" inte in i ordinarie insatser –. ex. "hemmakämpare" patienter från psykiatri som inte tar sig till ordinarie insatser mot jobb/studier.

"IPS för unga" /Samordnat parallellt stöd mot arbete/studier för unga

- Multidisciplinärt team som jobbar tillsammans med patient/deltagare har ett gemensamt uppdrag. Teamet kan ge stöd i flera områden parallellt kring deltagare/patienten - målet arbete/studier.
- Arbetsspecialist/jobbcoach jobbar integrerat i psykiatri möta upp patienter som inte kommer till ordinarie insatser
- Arbetssätt/metod utgår från evidens, IPS/Sed och BIP

Tack!

Jonas Andersson

Projektledare "Integrering av IPS i psykosvården – Lumena"

08-508 88 907/072-468 00 07

jonas.andersson@stockholm.se

Vilka faktorer tror du är avgörande för framgång i uppsökande arbete?

Menti.com
Kod: 3853 7760

Vilka faktorer tror du är avgörande för framgång i uppsökande arbete? - Sammanfattning av inkomna svar:

- **Tydlig process och struktur** – Skapa klara kedjor och en tydlig arbetsgång.
- **Bygga relationer** – Viktigt att etablera lokala relationer genom nätverk, lär känna nyckelpersoner och fokusera på relationsbyggande.
- **Samverkan och uthållighet** – Arbeta tillsammans med olika aktörer, både inom och mellan verksamheter, för att möta behov och skapa goda övergångar.
- **Tidigt och uppsökande arbete** – Identifiera och möta målgruppens behov tidigt, och var aktiv i att söka upp de som inte kommer av sig själva.
- **Mottagande aktör** – Ha en person eller aktör som tar emot och ger stöd vid kontakt.
- **Kartläggning av lokalområdet** – Lär känna aktörer och resurser på plats för att skapa smidiga övergångar.
- **Tydligt erbjudande till målgruppen** – Ha ett klart och tydligt erbjudande till unga och andra målgrupper, samt erbjuda information till föräldrar på flera språk.
- **Fokus på samverkan och teamarbete** – Samverka snarare än att arbeta ensamt och skapa ett gemensamt fokus för att möta de utmaningar och behov som finns.
- **Uppsökande och långsiktig tillit** – Bygg tillit genom uppsökande arbete och ge det tid att etableras.
- **Strategisk överlämning och smidiga övergångar** – Säkerställ att det finns samverkan för att olika aktörer eller personer kan ta över när det behövs, och fokusera på att utveckla både kartläggning och samverkan parallellt.

Hur kan samlade insatser hjälpa unga vidare?

*Erika Erlandsson & Johanna Nordström,
Umeå kommun*

UMEÅ KOMMUN

Tidiga insatser unga

Utbildning

Förskola

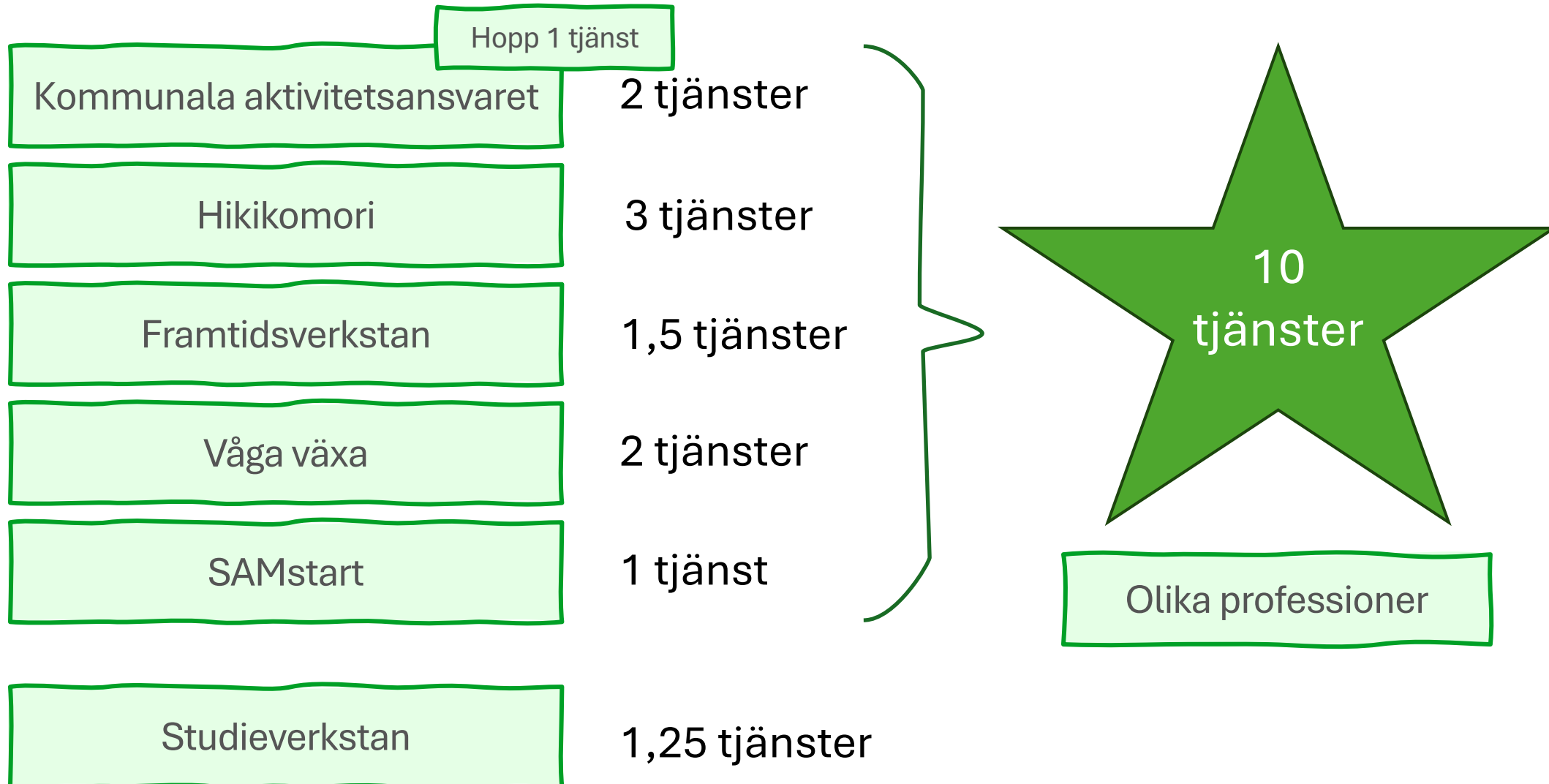
Grundskola

Gymnasieskola

Vuxenutbildning

Arbetsmarknad- och integration

Tidiga insatser unga + Studieverkstan

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

- Ansvarar för alla mellan 16- 20 år och som saknar skolplacering
- Träffas och informerar om vad det finns för alternativ.

(16-19 år)

- finns inom KAA för dig som vill ha stöttning framåt. Det gör vi genom att:
- Minst 1 gång/ vecka ha individuella träffar där du får fundera på vad du vill efter Framtidsverkstan.
- Stötta dig i att exempelvis skriva CV, söka jobb, leta praktik, göra studiebesök på olika skolor, informera om olika studievägar eller andra alternativ som kan bli bra för dig.

Tidiga insatser unga

(16-25 år)

- Individuella träffar för dig som är hemmasittande med målsättning att delta i grupp framöver och hitta en passende väg framåt för dig.
- Stöttar dig till att ex bussträna, öva på sociala situationer, stärka självkänsla mm.

Våga Växa (16-29 år)

- Gruppverksamhet (ca 10 pers.) med tematräffar. Ex, personlig utveckling, arbete & studier, hälsa, ekonomi, samhällstema.
- Ca 3 tillfällen i veckan.

Mål

återgång till studier, praktik, arbete eller annan positiv lösning

Gemensamma utmaningar för ungdomarna/ deltagarna

- Studieavbrott
- Neuropsykiatriska (NPF)-diagnoser eller liknande utmaningar
- Psykisk / fysisk ohälsa – social ångest / oro, depression, kravkänslighet, självskadebeteende
- Isolering – begränsat socialt nätverk. Saknar fritidsaktiviteter utanför hemmet.
- Saknar motivation och känner meningslöshet

Hur får vi ungdomarna att komma till oss?

Hur får vi ungdomarna från "utanför" till "innanför"?

Vad har vi för framgångsfaktorer?

Utmaningen: Hur får vi ungdomarna att komma till oss?

Hopp – ett projekt inom KAA

- Fick en lista med ungdomar som under en längre tid tackat nej till våra insatser eller vårt stöd
- Uppdrag: Skapa kontakt, motivera eller vägleda, analys av målgrupp

Vad har jag gjort?

- Kontakttagande – med förälder, ungdom eller båda
- Gruppering av ungdomarna – inriktning
- Strävat mot fysiska träffar
- Tid och tajming

Utmaningen: Hur får vi ungdomarna att komma till oss?

Vad har fungerat?

- Försökt hitta saker som känns lustfyllda
- Fokuserat på det positiva
- Flexibilitet – ändrat plan om jag behövt
- Samarbetat med föräldrarna
- Presenterat idéer på vägar vidare

Utmaningen: Hur får vi ungdomarna att komma till oss?

Hikikomori

- 16-25 år/ca 25 st
- Långt från studier/arbete
- Behöver tid- upp till 2 år
- Trygg med oss och våra lokaler
- Göra roliga saker tillsammans
- Empowerment
- Individuell planering-grupp är målet
- Vägleda till nästa steg

Veckans tider i grupp

Social träning,
motivation,
glädje, energi

MÅNDAG

1

Måndags- SMS

**Kom ihåg att
svara!**

TISDAG

2

13.00-14.30

**HAMN-
MAGASINET**

ONSDAG

3

Onsdagsmixen

**Spel/pyssel
& bak**

TORSDAG

4

10.00-12.00

**LUNCH PÅ
HIKI**

FREDAG

5

13.00-15.00

**VARIERAT
INNEHÅLL**

Exempel på vad vi kan göra på Hikikomori

Lära känna dig –
enskilda samtal

Besöka olika
platser

Laga mat och fika

Öva på att vara
med andra

Lägga pussel
och samtala

Spela tv-spel

Öva på att
åka buss

Spela
sällskapsspel

Hembesök

Hämta

Öva på att passa
tider

Exempel på vad vi kan stötta vidare till

Studier:

Folkhögskola

IMA- Gymnasiet

Komvux (Studieverkstan)

SFI

Praktik

& jobb

Våga växa

Annan
positiv
lösning

Arbetsmarknads-
torget, exempelvis
arbetsprövning

Sjukvård och
myndigheter

Framgångsfaktorer

- Relation/tillit
- Aktiviteter- främjar det som fungerar
- Frivillighet
- Tålamod
- Tid
- Flexibilitet
- Regelbundenhet
- Personaltäthet
- Samarbeten internet och med andra parter externt
- Hemlik lokal

UMEÅ KOMMUN

Tack för oss!

Erika Erlandsson & Johanna Nordström

Vilka delar av Umeås arbetssätt kan inspirera din verksamhet?

Menti.com
Kod: 4435 9706

Vilka delar av Umeås arbetssätt kan inspirera din verksamhet?- Sammanfattning av inkomna svar:

- **Ett långsiktigt och tålmodigt arbetssätt**
Kommunens fokus på att ge arbetet tid, inte ge upp och att arbeta uthålligt med unga över längre perioder upplevs som starkt inspirerande.
- **Relationsskapande i centrum**
Arbetssättet bygger på att skapa förtroende genom närvaro, tid och relationer snarare än snabba lösningar.
- **Att möta unga där de är**
Kommunen anpassar insatser efter ungdomarnas situation, intressen och tempo, både geografiskt och socialt. Flexibilitet och låga trösklar.
- **Uppsökande och tillgänglig verksamhet**
Ett aktivt uppsökande arbete – även i hemmiljö – samt hög tillgänglighet gör det lättare att nå unga som annars riskerar att falla utanför.
- **Helhetssyn och samverkan**
Samlokalisering och samarbete mellan olika verksamheter och aktörer (t.ex. KAA, vård och andra stödinsatser) skapar struktur och en gemensam bild av målgruppen.
- **Tydliga men flexibla insatser**
Kombinationen av fasta aktiviteter (som kreativa verkstäder) och individuellt anpassade insatser ger både stabilitet och handlingsutrymme.
- **Engagerad och kompetent personal**
Personalens engagemang, positiva förhållningssätt och kompetens – samt att de har mandat och resurser – upplevs som mycket inspirerande.
- **Kommunalt och politiskt stöd**
Att kommunen och politiken förstår behovet av dessa insatser och vågar satsa långsiktigt är en förutsättning för att arbetssättet ska fungera

Vad krävs för hållbar samverkan mellan civilsamhälle & kommun?

*Kicki Ingvarsson, Möckelnföreningarna &
Nils Varg, Karlskoga kommun*

Vad krävs för hållbar samverkan mellan civilsamhälle och kommun?

Menti.com
Kod: 2907 2503

Vad krävs för hållbar samverkan mellan civilsamhälle och kommun? – Sammanfattning av inkomna svar:

- **Vilja, engagemang och mod**

En grundförutsättning är att **alla parter faktiskt vill samverka**. Det handlar om politisk och organisatorisk vilja i kommunen, engagemang från både tjänstepersoner och civilsamhällets aktörer samt mod att lämna stuprörstänkande och våga arbeta utanför "sin egen fyrkant".

- **Tillit, respekt och jämbördighet**

Grundläggande är **tillit**, ömsesidigt förtroende och respekt mellan parterna, **insikt om maktförhållanden** – kommunen behöver vara medveten om sitt övertag och ett **jämbördigt** förhållningssätt där civilsamhällets kompetens värderas lika. Tillit byggs över tid och förutsätter att båda sidor upplever samverkan som rättvis och meningsfull.

- **Dialog och mötesplatser**

Hållbar samverkan kräver **kontinuerlig dialog**, att skapa mötesplatser om de inte redan finns, att "fråga, fråga, fråga" – lyhördhet för behov och förutsättningar och delaktighet snarare än ensidig styrning.

- **Långsiktighet och stabila strukturer**

Samverkan behöver vara **långsiktig och inte personberoende**, relationer som sträcker sig över tid, stabilitet även vid personal- eller politiska förändringar och gemensamma mål för specifika målgrupper. Långsiktighet ses både som en kvalitet i relationen och som en organisatorisk styrka.

- **Resurser och ekonomiskt ansvar**

Kommunen behöver vara tydlig med att samverkan **kostar**, att ekonomiska resurser måste avsättas, att civilsamhällets arbete och kapacitet ska inte tas för givet och att politiker behöver se den långsiktiga samhällsekonomiska vinsten av samverkan

- **Tydlighet och bra ledning**

För att samverkan ska fungera krävs tydlighet kring roller, förväntningar och mål, att lära av bra exempel och god ledning samt kontakt med rätt personer som faktiskt har mandat att fatta beslut

Hur kan samarbete över verksamhetsgränserna stärka stödet till unga?

*Maida Aljicevic, Olof Engqvist & Ahmed,
SKRUVAS*

Stella

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SKRUVAS - stöd för dig som varken arbetar eller studerar

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SKRUVAS

Samverkan i Kronoberg kring unga som varken arbetar eller studerar

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SKRUVAS: Samtliga 8 kommuner i länet är både mottagare och medskapare av projektets resultat

Målgrupp: Unga 13-24 år i behov av samordnat stöd i övergångar

660 deltagare

Medfinansieras av Europeiska Socialfonden

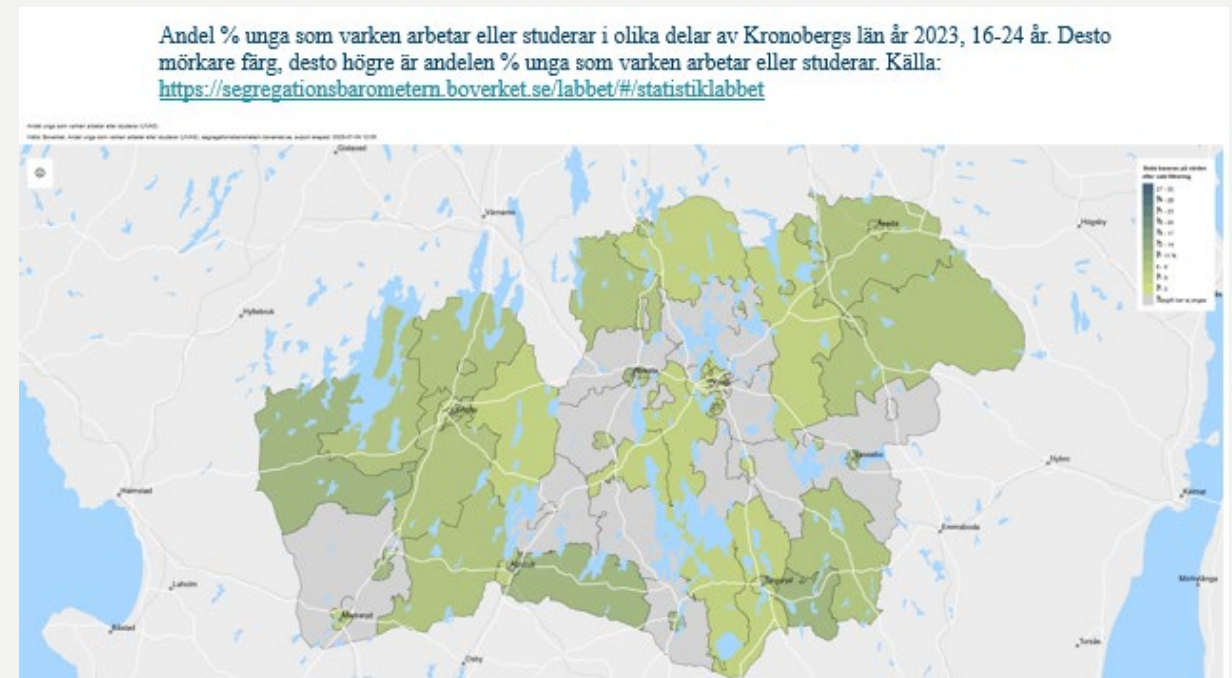
Period: 2024-09-02- 2026-12-31 (28 månader)

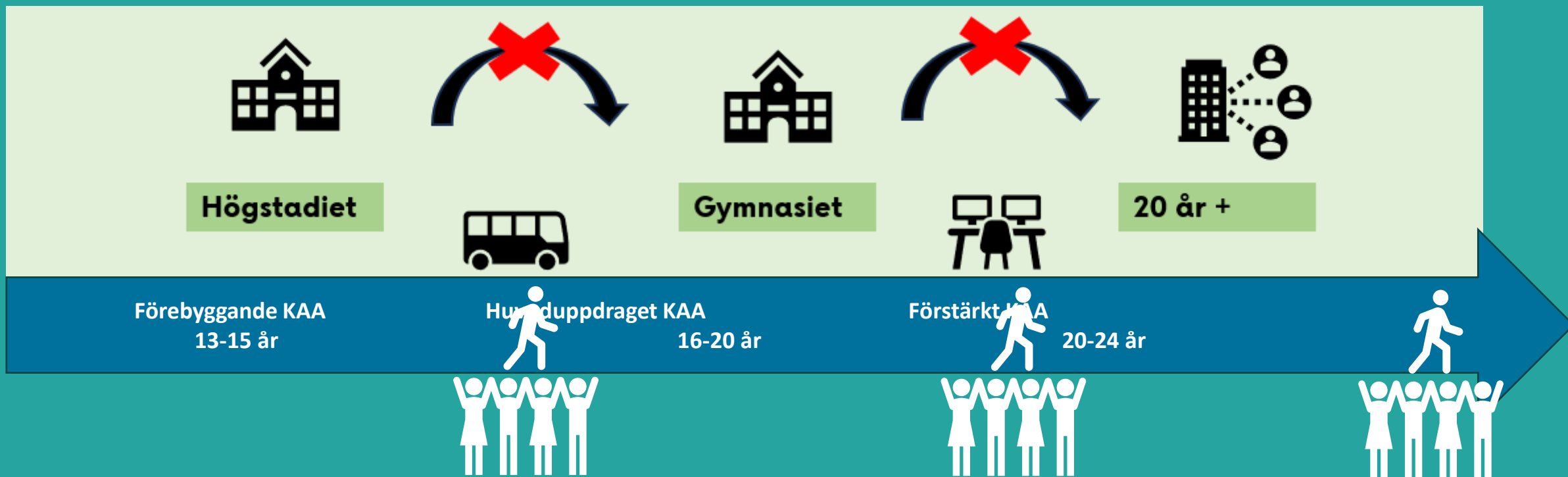
GEMENSAMMA UTMANINGAR

Medfinansieras av
Europeiska unionen

- Ca 2500 UVAS i Kronobergs län 7,3% (2023)
- Unga i ett allt längre utanförskap
- UVAS/KAA: Stort mörkertal (UVAS: nästan 40% i okänd aktivitet)
- Ej fullföljt grundskole- och gymnasiestudier, tidiga skolavhopp
- Flera kritiska övergångar för unga
- Kommunerna jobbar olika: Saknas kunskap om UVAS och systematik och likvärdighet i arbetet med målgruppen

Kritiska övergångar

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Informationsklassning: Intern

Roller i projektet:
SYV
KAA
Ungdomskoordinator

Målgruppsanalys

Ofullständig skolgång:

- 48% har erfarenhet av ofrivillig skolfrånvaro

Individuella utmaningar:

- 40% NPF-diagnos
- 49% psykiska besvär
- 27% fysiska besvär
- Ofrivillig ensamhet

Sociala utmaningar:

- Kriminell livsstil
- Missbruk

Medfinansieras av
Europeiska unionen

STATISTIK

400 deltagare
40 % kvinnor
60 % män

133 avslutade
-93 st 18-24 år
-40 st elevcase åk 9

Mediantid i
projektet:
213 dagar

48 % avslutade mot
arbete eller studier
(18-24 år)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Start > Aktuellt > Artiklar

Från hemmasittare till tre jobb på ett år

24 september 2025

Region ESF Nationellt, Småland och Öarna

Publicerad 15:52

I Ljungby har 19-årige Alex gått från att vara rädd för att prata med andra till att ha tre jobb och egen lägenhet. Resan tog ett år med stöd från SKRUVAS – ett socialfondsfinansierat projekt som hjälper unga som varken arbetar eller studerar att hitta sin väg framåt.

Alex, som egentligen heter något annat, hade precis tagit studenten när hans lärare hörde av sig till SKRUVAS. Anledningen: eleven och framför allt läraren kände stor oro för vad som skulle ske när tryggheten och rutinerna från gymnasiet försvann. Trots motivationen att få hjälp var rädslan så stor att Alex inte vågade gå själv till första mötet.

– Läraren följde med som ett extra stöd, berättar Nina Narvén, ungdomskoordinator i Ljungby kommun.

Ett år senare bor Alex i egen lägenhet, har tagit körkort och har tre olika jobb. Utvecklingen från rädsla till självständighet visar vad rätt stöd kan åstadkomma.

TIDIG SKOLSAMVERKAN

GRUNDSKOLA: ELEVCASE ÅRSKURS 9

Hjortsbergskolan,
Ljungby kommun

Astradskolan,
Ljungby kommun

Pär Lagerkvist
skola,
Växjö kommun

Fagrabäckskolan,
Växjö kommun

Lammhultskolan,
Växjö kommun

Ringsbergsskolan,
Växjö kommun

Elin Wägner
skolan,
Växjö kommun

Markaryd skola
Markardys
kommun

Hagaskolan,
Alvesta kommun

Älghultskolan,
Uppvidinge
kommun

Bikupan,
Lessebo kommun

Strömsnässkolan,
Markaryds
kommun

Linnéskolan,
Älmhults
kommun

Åsedaskolan,
Uppvidinge
kommun

Medfinansieras av
Europeiska unionen

TIDIG SKOLSAMVERKAN GYMNASIET OCH KAA

- Strukturerad samverkan mellan gymnasieskolorna, kommunernas kommunala aktivitetsansvar och kommunernas arbetsmarknadsenheter
- Fokus på att identifiera årskurs 3 elever i behov av samordnat stöd i övergång från skola till arbetslivet eller vidare studier
- Utvecklat en systematik i samverkan mellan KAA och arbetsmarknadsverksamheterna kring KAA-ungdomar som ska fylla 20 år

Medfinansieras av
Europeiska unionen

UTMANING: MÖRKERTALET ÄR STORT

- UVAS: Ca 30-40 % är i en okänd aktivitet
- KAA: När inte alla (ex. elever som går ut med studiebevis)
- Utmaning att hitta tjejerna!
- Utrikes födda tjejer utgör 25% av UVAS i länet
- Få unga söker ekonomiskt bistånd
- Ca 100 ungdomar tackat nej till SKRUVAS
- Tjejer tenderar att tacka nej till SKRUVAS i högre omfattning
- Utrikes födda ungdomar tenderar att tacka nej till SKRUVAS i högre omfattning

Medfinansieras av
Europeiska unionen

UPPSÖKANDE ARBETE I FOKUS

Medfinansieras av
Europeiska unionen

KA-listan	Ekonomiskt bistånd	Anhörig	Ungdomen själv	Gymnasieskolan	Lista över avbrutna/avslutade studier
Skoladministratör	Arbetsförmedlingen	EHT-teamet	Tidigare feriepraktikant	Socialpsykiatri	SIG-teamet
BUP	SYV	Lärare	Rector	Vårdnadshavare	Öppenvården
Övrig sjukvård	Kurator	Vuxenhabiliteringen	Integrerad mottagning	Allmänpsykiatri	SIG-teamet

Systematiskt metodarbete

Medfinansieras av
Europeiska unionen

- Beprövade metoder
- Likvärdighet
- Systematik och uppföljning
- Effektivare samarbeten

Verktygslådan

- Supported employment
- Supported education
- Mätning av deltagarnas stegförflyttning med inspiration från Beskæftigelses indikator projekt (BIP)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Min utveckling i SKRUVAS

Denna enkät är för dig som är deltagare i SKRUVAS. Den fylls i var tredje månad tillsammans med din koordinator.

Skatta hur du upplever din situation just nu på en skala 1-5.
1 = stämmer inte, 5 = stämmer bra

Namn: _____
Datum: _____
Kommun: _____

	1	2	3	4	5
Arbete	1. Jag vet vad jag skulle vilja arbeta med.	☐	☐	☐	☐
	2. Jag vet vad jag behöver för att bli redo för ett jobb.	☐	☐	☐	☐
	3. Jag har starka sidor som kan vara användbara i ett arbete.	☐	☐	☐	☐
	4. Jag tror att jag klarar av att arbeta.	☐	☐	☐	☐
	5. Jag är motiverad för att arbeta.	☐	☐	☐	☐
Studier	6. Jag tror att jag klarar av att studera.	☐	☐	☐	☐
	7. Jag är motiverad för att studera.	☐	☐	☐	☐
Hälsa	8. Jag tycker att min hälsa är bra som helhet.	☐	☐	☐	☐
Stöd	9. Jag får det stöd jag behöver från skola, vård och kommun.	☐	☐	☐	☐
	10. Jag får stöd i mitt privata nätverk när jag behöver hjälp.	☐	☐	☐	☐
Fritid	11. Jag upplever att jag har en meningsfull fritid.	☐	☐	☐	☐

Systematiskt metodarbete

Medfinansieras av
Europeiska unionen

- Beprövade metoder
- Likvärdighet
- Systematik och uppföljning
- Effektivare samarbeten

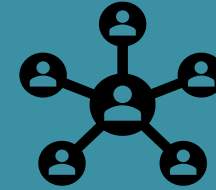

Samverkansforum

Växjö

Uppvidinge

Ljungby

- Microverkstäder
- Kommunöverskridande workshops
- Kommunöverskridande ärendeforum professionsvis
- Tvärprofessionellt

Markaryd

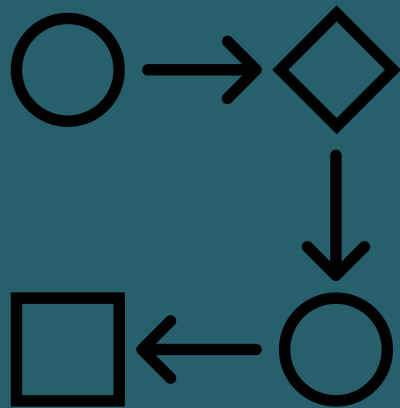
Tingsryd

METODUTVECKLING

Medfinansieras av
Europeiska unionen

LÄNSGEMENSAM
PROCESS

ÖVERENSKOMMELSE
FÖR INTERN
SAMVERKAN

BESKRIVNING AV
ROLLER OCH ANSVAR

Kontakt

projektenhetkronoberg@vaxjo.se

Sammans.se/skruvas

*Prenumerera gärna på SKRUVAS
nyhetsbrev!*

Maida.aljicevic@vaxjo.se Projektledare

Olof.engqvist@vaxjo.se

Processledare

Behöver du extra stöd för att klara skolan eller komma ut i arbetslivet? Då kan SKRUVAS vara vägen framåt!

För dig som är 13-17 år

Du som går på högstadiet kan få extra stöd både inför och under gymnasiet av en koordinator och/eller SYV på skolan. Under årskurs 9 får du lära känna en kontaktperson på gymnasiet som samarbetar med dig och SYV för att du ska få bra stöd i din fortsatta skolgång. Målet är att du ska känna dig trygg när du slutar grundskolan och börja gymnasiet.

För dig som är 18-24 år

I SKRUVAS arbetar projektets koordinatörer tillsammans med KAA-samordnaren (det kommunala aktivitetsansvaret) samt personal på skolan. Du får en egen koordinator som ger dig stöd i övergången från gymnasiet vidare till studier eller arbetsliv. Målet är att du ska känna dig trygg inför framtiden när du slutar gymnasiet.

I SKRUVAS kan du:

- få hjälp med att kartlägga dina möjligheter och styrkor
- utforska dina intressen och önskemål
- få stöd i dina studier
- få hjälp i att söka arbete eller vara på en praktikplats

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SKRUVAS är ett projekt som finansieras av Europeiska socialfonden och ägs av Växjö kommun. Projektet drivs genom Projektenhet Kronoberg och genomförs i Alvesta, Lessebo, Ljungby, Uppvidinge, Tingsryd, Växjö, Markaryd och Älmhults kommun.

**Hej, Jag är
Ahmed**

Mín bakgrund

- FÖDD I SVERIGE 2009
- FÖRÄLDRAR FRÅN IRAK
- KAMPSPORT
- BILAR

Fagrabäck tiden!

- HÖG FRÅNVARO
- TJAFS MED LÄRARE
- KOMPISAR
- ELEVSTÖDJARNA

SKRUVAS

- SYV SAMTAL (MASSA) 😊
- TRYGGHET
- FRAMTID

Presentation åk 7

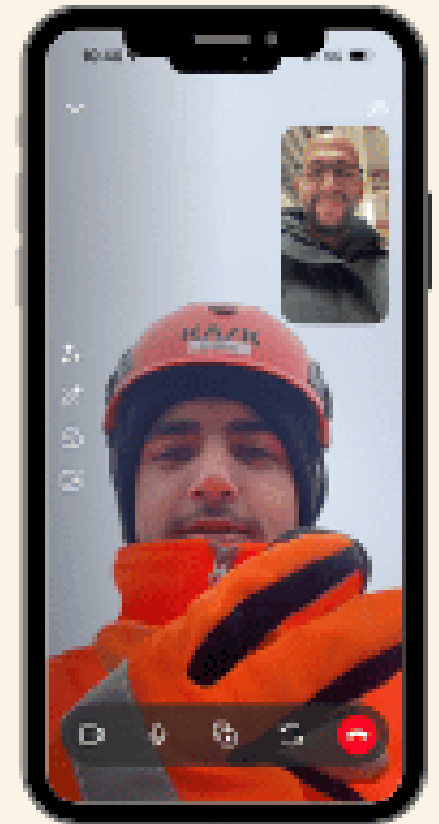

- SKÖTA SKOLAN
- OM JAG FICK GÅ TILLBAKA
- BETYGEN
- KRIMINALITET
- VÄNNER

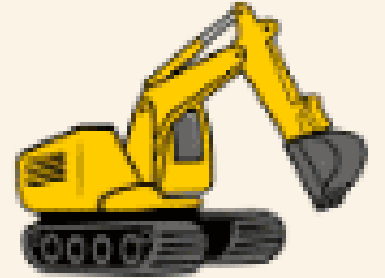

Vad gör jag nu!

- VÄXJÖ FRIA FORDON
- BYGG- OCH ANLÄGGNING, IMY
- ANLÄGGNING, GRÄVMASKIN

Tankar om framtiden

- GRÄVMASKINIST
- ARBETE EFTER UTBILDNINGEN
- ARBETA MED BILAR

Frågor

Vilka framgångsfaktorer ser du i SKRUVAs arbetssätt?

Menti.com
Kod: 5597 9483

Vilka framgångsfaktorer ser du i SKRUVAs arbetssätt?- Sammanfattning av inkomna svar:

•Relationsskapande i centrum

SKRUVA lyckas genom att konsekvent bygga förtroendefulla och motiverande relationer med ungdomar, vilket skapar trygghet, hopp och stärkt självförtroende.

•Att bygga broar och täta glapp

Arbetssättet fokuserar på att överbrygga organisatoriska och individuella mellanrum, särskilt i övergångar mellan skolstadier och mellan olika verksamheter och instanser.

•Tidiga och förebyggande insatser

Tidig identifiering av riskfaktorer och närvaro i rätt skeden gör att stöd kan sättas in innan problem växer sig större.

•Trygga vuxna och engagerad personal

Framgången kopplas starkt till engagerade, närvarande vuxna som tar sig tid att bygga relationer och följa ungdomar över tid.

•Strukturerat och metodiskt arbetssätt

Kombinationen av dialog, tillit och delaktighet leder till konkreta resultat. En tydlig struktur och ledning gör att arbetet håller ihop och inte lämnar "glapp".

•Systematisk samverkan

Samverkan mellan skola, socialtjänst och andra aktörer är en central framgångsfaktor och beskrivs som både nödvändig och värdeskapande.

•Ungdomarnas röster tas på allvar

Att lyssna på ungdomarnas egna berättelser och erfarenheter bidrar till relevanta insatser och stärker deras delaktighet och motivation.

•Kontinuitet och uppföljning

SKRUVA arbetar för att hålla kontakten över tid och säkerställa att stödet inte avbryts i kritiska övergångar.

Sammanfattning & blick framåt

Vad vill du att MUCF ska prioritera framåt?

Menti.com
Kod: 4371 7393

Vad vill du att MUCF ska prioritera framåt? – Sammanfattning av inkomna svar:

- **Stärka samverkan mellan kommun, civilsamhälle och andra aktörer**

Stödja och utveckla **systematisk samverkan** mellan kommuner, civilsamhälle, skola, vård, Arbetsförmedlingen och andra myndigheter. Underlätta samarbete trots sekretess, stuprör och organisatoriska gränser och fortsätta ha en fördjupad dialog med beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå

- **Mer kunskap, metodstöd och erfarenhetsutbyte**

Sprida **goda exempel, beprövade metoder och lärdomar** från lyckade projekt, ta fram **konkret arbetsmaterial**, vägledningar och utbildningsstöd för kommuner och skapa fler forum för erfarenhetsutbyte, dialogträffar och workshops med praktiskt fokus

- **Långsiktiga och hållbara förutsättningar**

Arbeta för **långsiktig finansiering** – korta projektbidrag upplevs som otillräckliga, främja varaktiga arbetssätt som inte avslutas när projektmedel tar slut och stödja kommuner så att insatser kan leva vidare efter projekttidens slut

- **Fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser**

Tydligare fokus på **förebyggande arbete**, inte bara åtgärder när problem redan uppstått, lyfta behovet av tidiga, samordnade insatser för unga i riskzon samt synliggöra att många problem bottnar i bristande stöd – inte i individens motivation

- **Stöd till kommunerna i arbetet med KAA och UVAS**

Arbeta för att **KAA omfattar unga upp till 25 år**, stärka kommunernas ansvar, resurser och likvärdiga förutsättningar och hjälpa kommuner att nå unga som tackar nej till insatser eller står långt ifrån arbete och studier

- **Mer resurser och enklare stödformer**

Fler möjligheter till **ekonomiskt stöd** för mindre insatser och lokala behov, enklare ansökningsprocesser och mindre administration och fördela resurser så att även små kommuner och glesbygd kan lyckas

- **Uppföljning, utvärdering och kunskapsbas**

Utveckla sätt att **mäta framgång i samverkan** på ett relevant sätt, stödja fler och bättre utvärderingar och ta fram statistik och kunskapsunderlag som kan användas för politisk förankring

- **Ungas perspektiv och delaktighet**

Säkerställa att **ungas röster hörs** i utformningen av insatser, arbeta mer med meningsfull fritid, aktiviteter och relationella insatser och se civilsamhällets roll i att nå målgrupper som offentlig sektor har svårt att nå

Utvärdering

<https://esmaker.net/nx2/s.aspx?id=e8bb17e8335f>

Tack för idag!

Genom kunskap och stöd gör vi
nytta för Sveriges unga och för
det svenska civilsamhället.